

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 345/2024-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti uzneseniu Správneho súdu v Bratislave č. k. NR-11S/23/2023-39 z 11. marca 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 17. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením správneho súdu č. k. NR-11S/23/2023-39 z 11. marca 2024. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil správnenému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur. Sťažovateľ uvádza, že z dôvodu nedostatočného majetku nie je zastúpený advokátom v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podnikajúci ako fyzická osoba pod obchodným menom [REDACTED] – [REDACTED], [REDACTED], sa podaním z 30. decembra 2022 podaným Okresnému súdu Nitra 2. januára 2023 a postúpeným Krajskému súdu v Nitre ako súdu správnenému 20. marca 2023 domáhal, aby súd rozhodol, že Inšpektorát práce Nitra (ďalej aj „žalovaný“) nemá žiadne oprávnenie od sťažovateľa žiadať úhradu sumy 3 000 eur na základe jeho špecifikovaného rozhodnutia, keďže doručovaným rozhodnutím Národného inšpektorátu práce, ktorým rozhodoval o odvolaní sťažovateľa, nedošlo k uplatneniu fikcie doručenia.

3. Krajský súd uznesením vyššieho súdneho úradníka z 30. marca 2023 vyzval sťažovateľa, aby v lehote 20 dní od doručenia uznesenia odstránil vady podania z 30. decembra 2022 z dôvodu, že z podania okrem iných nie je jednoznačne zrejmý rozsah a predmet súdneho prieskumu, teda či sťažovateľ mienil podať všeobecnú správnu žalobu podľa § 177 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) alebo žalobu opomenutého účastníka podľa § 179 SPP, a zároveň nie je splnená podmienka povinného právneho zastúpenia v zmysle § 49 ods. 1 SSP.

4. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal sťažovateľ sťažnosť a navrhol toto uznesenie zrušiť a rozhodnúť, že v danej veci má právomoc rozhodovať Okresný súd Nitra, a nie správny súd.

5. Správny súd napadnutým uznesením z 11. marca 2024 sťažnosť sťažovateľa zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ namieta, že správny súd napadnutým uznesením porušil označené práva podľa ústavy a dohovoru. Sťažovateľ nesúhlasí s právnym názorom správneho súdu vysloveným v napadnutom uznesení.

7. Poukazuje na svoju argumentáciu v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, v rámci ktorej uviedol, že všeobecnú správnu žalobu účastník nemôže doplniť, keďže sa nedomáhal porušenia rozhodnutia v žiadnej časti žaloby, rovnako tak nie je opomenutý účastník, keďže mu doručované rozhodnutie bolo, nie je však právoplatné, pretože nebola naplnená fikcia doručenia. V predmetnej veci podľa sťažovateľa nepostačuje, aby formálne splnil výzvu súdu, a je porušením práva na súdnu ochranu, aby sťažovateľ menil žalobu a prispôboval ju tak, ako to uviedol vyšší súdny úradník, len z dôvodu, že inak konanie zastaví.

8. Sťažovateľ sa žalobou výslovne domáhal vyslovenia porušenia povinnosti správneho orgánu – Inšpektorátu práce Nitra pri doručovaní podľa § 24 ods. 2 „*správneho zákona*“ [správne zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, pozn.]. Nedomáhal sa preskúmania zákonnosti rozhodnutia a tiež nepodával žalobu opomenutého účastníka. Sťažovateľ sa domáhal nápravy v súvislosti s porušením právoplatnosti rozhodnutia. Správnu žalobu podľa neho nepodával, nenapádal zákonnosť rozhodnutia s tým, že toto rozhodnutie podľa jeho názoru nenadobudlo právoplatnosť. Nemohol ani podať žalobu opomenutého účastníka, keďže by musel tvrdiť, že mu rozhodnutie nebolo doručené tým, že nebola naplnená fikcia doručenia, pričom podľa správneho súdu mal príslušným spôsobom upraviť petit. Sťažovateľ poukázal na prekluzívne lehoty, v ktorých možno uložiť pokutu podľa zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“), pričom tvrdí, že nemohol podať žalobu opomenutého účastníka, keďže v prípade správneho trestania znovu doručovaním rozhodnutia, a tým aj súdnym konaním by mohlo byť ohrozené a aj porušené právo prekluzívnej lehoty a samostatné podanie iba vo veci preskúmania fikcie doručenia zákon v § 179 SSP neumožňuje.

9. Podľa tvrdenia sťažovateľa tento nemohol podať žalobu ani proti inému zásahu orgánu verejnej správy, keďže obnovenie stavu pred zásahom by neprichádzalo do úvahy vzhľadom na už špecifikované prekluzívne lehoty.

10. Sťažovateľ tiež argumentuje, že podaná žaloba nepatrí do právomoci správneho súdnictva, ale civilného, keďže predmet konania nemožno podradiť pod § 6 SSP a takto žalobu podať ani ju upraviť, aby podanie splňalo náležitosti podľa Správneho súdneho poriadku.

11. Zastavením konania mu podľa jeho názoru správny súd odňal právo na súdnu ochranu, keď uviedol, že mohol podať žalobu opomenutého účastníka, pričom nezohľadnil, že tento postup by viedol k ohrozeniu iného práva prekluzívnej lehoty podľa § 19 zákona o inšpekcii práce alebo dokonca jeho porušeniu.

12. K návrhu na priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľ poukazuje na porušenie práva na súdnu ochranu a tiež na to, že rozhodnutie o uložení pokuty je exekučným titulom, pričom v tomto kontexte sa sťažovateľ domáhal súdnej ochrany, ktorá mu ale zo strany konajúcich súdov vôbec nebola poskytnutá.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením správneho súdu. Sťažovateľ nesúhlasí s právnym posúdením veci, keď zákonná sudkyňa akceptovala právny názor vyššieho súdneho úradníka, ktorý právnú vec posúdil ako vec spadajúcu do právomoci správneho súdnictva, pričom vyšší súdny úradník sťažovateľa vyzval, aby odstránil vady žaloby. Sťažovateľ argumentuje, že žalobu nemohol doplniť spôsobom, ako bol právnym súdom vyzvaný.

14. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Keďže sťažovateľ nie je zastúpený advokátom (§ 34 ods. 1 a § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde), ústavný súd pred tým, ako sa začal zaoberať podstatou ústavnej sťažnosti, skúmal, do akej miery nedostatok právneho zastúpenia bráni jej kvázimeritórnemu prejednaniu. Berúc do úvahy skutočnosť, že ústavná sťažnosť obsahuje, odhliadnuc od nedostatku právneho zastúpenia, všeobecné, ako aj osobitné náležitosti požadované zákonom o ústavnom súde, ústavný súd uplatnením materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, a tým aj k ochrane práv a slobôd fyzickej osoby, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou jeho rozhodovacej činnosti (k tomu pozri aj II. ÚS 51/2017, II. ÚS 782/2014), vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, pristúpil k jej predbežnému posúdeniu (m. m. I. ÚS 193/2024).

16. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom

prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

17. Ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

18. Ústavný súd permanentne konštatuje, že účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, proti ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná (m. m. III. ÚS 502/2015).

19. Správny súd v napadnutom uznesení skúmal právnu povahu predmetnej veci, pričom vychádzal z obsahu žaloby. Uviedol, že žaloba smeruje proti orgánu verejnej správy. Sťažovateľ v žalobe poukazoval na výzvu žalovaného, ktorou ho vyzval na zaplatenie pokuty v sume 3 000 eur uloženej príslušným administratívnym rozhodnutím. Sťažovateľ tvrdil, že rozhodnutie o pokute nie je právoplatné, keďže si ho neprevzal a neboli naplnené podmienky fikcie doručenia podľa § 24 SSP. Z tohto pohľadu správny súd dospel k záveru, že sťažovateľ sa žalobou domáha konania verejnoprávneho podľa ustanovení správneho poriadku, a je irelevantné, či sa žalobca domáha určenia, či tu právo je alebo nie je.

20. Tvrdenie sťažovateľa, že pri doručovaní rozhodnutia neboli naplnené zákonné podmienky fikcie doručenia, vyhodnotil správny súd ako tvrdenie, že mu rozhodnutie nebolo doručené. Bolo by vnútorne rozporným tvrdiť, že rozhodnutie bolo doručené a že zároveň neboli naplnené zákonné podmienky fikcie doručenia. Podľa správneho súdu žaloba opomenutého účastníka konania podľa § 179 SSP je určená aj na ochranu subjektívnych práv účastníka konania, ktorý tvrdí, že mu rozhodnutie nebolo doručené z dôvodu nenaplnenia podmienok inštitútu fikcie doručenia.

21. Petit žaloby tak nezodpovedá právnej úprave Správneho súdneho poriadku, v každom prípade je zjavné, že sťažovateľ sa domáha preskúmania postupu žalovaného podľa správneho poriadku, a preto daná vec nepatrí do všeobecného občianskoprávneho súdnictva, ale do súdnictva správneho. V danej procesnej situácii bol preto správny súd povinný umožniť sťažovateľovi odstrániť vady podania. Postup vyššieho súdneho úradníka bol správny, bol v súlade s § 59 SSP v spojení s § 182 SSP a pre ďalší postup v konaní bol aj nevyhnutný. Podanie sťažovateľa z 30. decembra 2022 má vytknuté vady, pričom išlo o vady, ktoré bránili súdu pokračovať v konaní, preto vyšší súdny úradník poučil sťažovateľa správne, že ak tieto nedostatky v určenej lehote neodstráni, správny súd

žalobu podľa § 59 ods. 3 SSP odmietne. V predmetnej veci (správna žaloba, správne žaloba opomenutého účastníka) nejde o výnimku z povinnosti právneho zastúpenia advokátom, preto bol správny aj postup vyššieho súdneho úradníka vyzývajúci sťažovateľa na predloženie splnomocnenia udeleného advokátovi.

22. Odôvodnenie napadnutého uznesenia predstavuje podľa ústavného súdu dostatočný základ pre zamietnutie sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, ktorým bol sťažovateľ vyzvaný na odstránenie nedostatkov svojej žaloby. Správny súd zrozumiteľne a logicky odôvodnil svoje právne závery. V prvom rade poukázal na svoju právomoc v systéme správneho súdnictva, ktorú odvodil od povahy uplatňovaného nároku, a nie nevyhnutne od znenia a formulácie petitu. Následne správny súd podrobnejšie vymedzil obsah sťažovateľových námietok s tým, že nebolo jasné, či sťažovateľ podáva správnu žalobu alebo žalobu opomenutého účastníka konania. Vzhľadom na povahu týchto nedostatkov žaloby bolo podľa správneho súdu nevyhnutné sťažovateľa vyzvať na odstránenie uvedených nedostatkov žaloby, keďže nebolo možné ďalej pokračovať v konaní. Napadnuté uznesenie je takto dostatočne a zrozumiteľne odôvodnené, právne závery správneho súdu nemožno považovať za arbitrárne. Ústavný súd zásadne vychádza z premisy, že všeobecný správny súd je najlepšie spôsobilý vyhodnotiť, či určité podanie (návrh), na základe ktorého má začať konanie, má náležitosti predpísané zákonom a či na podklade takého návrhu je možné pokračovať v konaní a vo veci rozhodnúť. Sťažovateľovi bola daná príležitosť odstrániť vyčítané nedostatky podania s náležitým poučením. Námietky sťažovateľa skôr predstavujú len generálny nesúhlas s právnym názorom správneho súdu bez dostatočne konkrétnej a relevantnej argumentácie. Námietky sťažovateľa takto neboli v súhrne spôsobilé spochybníť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia.

23. Na tomto základe ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

24. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júna 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu